

WIEDERHOLUNGSKURS

Winterse taferelen in Zwitserland

Winterse taferelen in Zwitserland

Wie afreist naar Zwitserland om vliegtuigen te zien kan soms verrast worden met de meest mooie decors als achtergrond vooral in de winter. Gevlogen wordt er veel in dit land 's winters. Al gelijk aan het begin van 2006 bijvoorbeeld starten de zogenaamde 'Wiederholungskursen' waarbij de Zwitserse reservisten weer worden gemobiliseerd om hun skills bij te spijkeren, of nieuwe technieken bij te leren. Voor 2006 staat er driemaal zo'n oefening op het menu. In januari, juni en september staan de diverse Zwitserse velden weer bol van de activiteiten, waarbij ook diverse 'slapende velden' worden benut, velden die normaliter gesloten zijn gedurende de rest van het jaar.

Zo wordt er in 2006 zoal gevlogen vanaf Sion, Payerne, Meiringen, Mollis Dübendorf, Alpnach en Emmen. Uitsluitend in uitzonderingsgevallen worden de velden Turtmann en Stans-Buochs nog gebruikt als 'nood uitvalsplaats'. De velden zijn niet slechts gebonden aan hun 'eigen' gestationeerde vliegtuigen maar alle types vliegen af en aan, de F/A18 (C-D) Hornets vind je natuurlijk op Payerne maar evenzogoed op Sion. Saillant detail is dat het in Zwitserland meestal voor de toeschouwer een prachtig gezicht oplevert, straaljagers met schilderachtige huisjes op de achtergrond en Tigers tussen de koeien door op smalle asfaltweggetjes die onverstoorbaar in hun weiland staan in het vroege voorjaar.

De luchtvaartactiviteiten beperken zich echter niet alleen tot het militaire gebeuren. Wie verder bedenkt dat het wintersportgebeuren inhoudt dat maandenlang zeg maar het inwoneraantal permanent verhoogd of zelfs verdubbeld is en in het teken staat van een risicosport begrijpt ook dat er een solide hulpsysteem vanuit de lucht moet zijn. Voor een belangrijk deel wordt dit door civiele organisaties uitgevoerd (P&V maart 2004), maar de luchtmacht speelt hierin natuurlijk ook een rol van betekenis waar maar gewenst of noodzakelijk.

Super Puma/Cougar, de "workhorse"

In Zwitserland bestaan er de "wiederholingskursen" speciaal om piloten en andere manschappen getraind te houden op hun winterse taken, en dat binnen een diversiteit van typen vliegtuigen. In Alpnach is was het bij ons laatste bezoek een komen en gaan van helikopters tijdens onze aanwezigheid, met name Super Puma's, Cougars en Alouette's III. De AS-332M-1 Super Puma (totaal 15 stuks, sinds 1989 in dienst) bleek een regelrechte hit wat betreft de Zwitserse behoeften met een mogelijkheid om 4,5 ton vracht of 18 passagiers mee te nemen. Met deze helikopter kon Zwitserland ook internationale verplichtingen uitvoeren zoals een onder het motto "Sicherheit durch Kooperation" uitgevoerde luchtbrug met hulpgoederen via de UNHCR in Albanië (1999 operatie "Alba").

Later werd uitbreiding gezocht en 12 AS-532UL Cougars kwamen de vloot versterken sinds 2001. Het type staat in Zwitserland bekend als de TH-98. Op een aantal punten is de TH-98 verbeterd waaronder ook naar Zwitserse behoeften

geleerd uit de lessen van operatie Alba. Een ISSYS-unit (Integrated Self Protection Systems) van RUAG met multi warning sensor en chaff/flare dispenser geeft de kist een voordeel met een geavanceerd zelfverdedigingssysteem. Een van deze Cougars werd later ingezet voor KFOR in Kosovo. Zowel de Cougar (AS532UL Th98) als de Super Puma worden naast transporttaken ook ingezet voor het surveillance werk en Search and Rescue.

Alouette 3, al jaren verdienstelijk

De Se-3160 Alouette 3 waarvan de eerste in 1964 in dienst kwam heeft z'n sporen zeker verdiend met de SAR vluchten in het hooggebergte. Totaal 84 stuks zijn er ooit in dienst genomen waarvan er nu nog zo'n 40 rondvliegen als militair toestel, en diverse nog civiel waaronder gebruikt voor de SAR taken. Hoewel er vervanging gezocht wordt in de vorm van een bewapende transporthelikopter is het toch wel aannemelijk dat de Alouette's geruime tijd na hun 40 jarig jubileum blijven doorvliegen al was het alleen al dat ze zo goed geschikt zijn voor de omgeving waar ze opereren.

Op Alpnach is bij RUAG een belangrijke faciliteit om Alouette's te onderhouden en dit is de dezelfde werkplaats waar onze eigen Klu Alouette's worden omgekat. Overigens is de status van Alpnach in de nabije toekomst enigszins onzeker. Onlangs werd het veld nog aangepast en verbouwd voor een aanzienlijk aantal miljoenen Zwitserse Francs, en leek ondanks dat feit sluiting niet af te wenden. Doch de laatste status in het wandelgangen circuit is dat de continuïteit tot in elk geval in 2011 als helikopterveld gewaarborgd lijkt, terwijl er al plannen op de tekentafel liggen voor de periode daarna. Een veld als Alpnach is niet alleen van strategisch belang, maar ook belangrijk voor werkvoorziening van een deel van de inwoners van omliggende plaatsen.

Turboporter, Zwitserland's eigen produkt

Een andere eenheid die we konden observeren tijdens de winterse oefeningen was de militia sq ltst 7 op Emmen die is uitgerust met 15 Pilatus Porter PC-6/B2-H2M Turboprops. Deels ooit als Pilatus Porter in dienst gekomen en later van turboprop voorzien en deels als Turboporter gekocht. Het toestel kan 7 passagiers vervoeren (bijvoorbeeld parachutisten met hun uitrusting) en heeft geweldige STOL (Short Take Off and Landing) capaciteiten waardoor je hem zo even op een berghellinkje kunt parkeren. Voor de luchtvaart enthousiast is de Porter een feest om te zien in actie. Een stuk nostalgie enerzijds, maar ook leuk om te zien hoe de kisten met de hand uit hun hangaars worden gerold en daarna opgestart. Het eigenzinnige en unieke geluid laat geen twijfel bestaan als je de kist alleen maar van een afstand hoort. Belangrijk voor de luchtmacht is het gebruik van deze turboprops door de commando's voor "special operations" en de para-droppings van Fallschirmaufklarungskompanie 17.

Samenwerken is van levensbelang in Zwitserland

Vanzelfsprekend is er een goede samenwerking met de civiele hulpdiensten om rampen goed aan te pakken, maar ook de bovengenoemde legeronderdelen kunnengezamenlijk worden ingezet. Als we alleen al denken aan terrorisme bestrijding zal men begrijpen dat de commando's van de Turboporters goede vrienden zullen zijn met de helikopterpiloten, mochten ze opgehaald moeten worden

vanuit een risikogebied. Mocht dat van een plek zijn waar de Turboporter nou net niet kan landen (dat zullen er weinig zijn) dan is altijd nog hulp mogelijk van welke helikopterdienst ter plaatse dan ook. Want Zwitserland (gedwongen door de bergen) is een land wat met al zijn militaire en civiele helikopter activiteiten en mogelijkheden een netwerk heeft waar menig andere organisatie jaloers naar kan kijken !

Wim Das en Kees Otten
